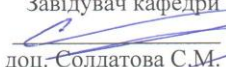

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Кафедра німецької та романської філології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Завідувач кафедри

доц. Солдатова С.М.
“02” вересня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Аналітичне читання та письмо (німецька мова)

Факультет	іноземної філології
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація	035.043 Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька)
Кваліфікація	магістр філології

2019–2020 н.р.

Робоча програма «Аналітичне читання та письмо (німецька мова)» для студентів спеціальності Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька) галузь знань 03 Гуманітарні науки.

Розробники: Гоштанар І.В. – кандидат педагогічних наук, доцент;
Романова Н.В. – доктор філологічних наук, професор

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри німецької та романської філології.

Протокол від “02” вересня 2019 року № 1а

Завідувач кафедри німецької та романської філології

Світлана СОЛДАТОВА

Опис навчальної дисципліни
«Аналітичне читання та письмо (німецька мова)»
2019–2020 н.р.

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 03 Гуманітарні науки	вибіркова навчальна дисципліна
	Спеціальність 035 Філологія	
	Спеціальність (професійне спрямування): 035.043 Філологія (германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька)	Рік підготовки:
		1-й
Загальна кількість годин – 90		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	Рівень вищої освіти: магістр	Лекції
		-
		Практичні
		34 год.
		Лабораторні
		немає
		Самостійна робота
		56 год.
Вид контролю		
екзамен		

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 43,8% –56,2%

*Структура навчальної дисципліни
«Аналітичне читання та письмо (німецька мова)»*

**1-й рік підготовки
2019–2020 н.р.**

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1: Основні стратегії аналізу тексту.						
Тема 1. Особливості аналітичного читання. Письмо	4		2			2
Тема 2. Текст як об'єкт стилістичного аналізу.	8		4			4
Тема 3. Стилiстичні фігури та їх характеристика у тексті.	10		4			6
Тема 4. Художній текст та його інтерпретація.	14		6			8
Разом за змістовним модулем 1	36		16			20
Змістовий модуль 2: Лінгвостилістичний аналіз та інтерпретація тексту						
Тема 1. Основні напрями інтерпретації тексту.	8		2			6
Тема 2. Засоби стилістичної виразності.	16		6			10
Тема 3. Художній дискурс (проза).	16		4			12
Тема 4. Науковий дискурс.	14		6			8
Разом за змістовим модулем 2	56		18			38
Усього	90		34			56

Пояснювальна записка

Аналітичне читання художнього твору є не лише комунікативним актом між автором і читачем, а й естетичним переживанням, якого не дає реальна дійсність. Читач має змогу усвідомити концепцію, долучитись до певної теми, ідеї, критично оцінити предмет зображення, виявити прагматичну мету, реконструювати стратегію автора.

Мета курсу: ознайомити магістрантів із етапами роботи над художнім текстом та специфікою стилістичного аналізу.

Завдання курсу:

- продемонструвати магістрантам художню самобутність мовленого слова;
- систематизувати лексичні та стилістичні засоби вираження у аналізованих текстах;
- розширити лінгвістичну компетенцію магістрантів через збагачення словника та повідомлення про творчу діяльність німецькомовних письменників;
- формувати вміння утримувати в полі уваги смисл аналізованого твору та його мовну реалізацію;
- навчити інтерпретувати художні твори німецькомовних письменників за одним алгоритмом, складовими частинами якого є аналіз змісту та форми;
- актуалізувати базові функції німецької мови в процесі аналізу в тому числі комунікативну, когнітивну, емотивну;
- розвивати навички усного та письмового мовлення;
- розкрити взаємодію лінгвістичного контексту та стилістичного.

Компетентності здобувачів другого ступеня вищої освіти магістр з навчальної дисципліни: Аналітичне читання та письмо (німецька мова)

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК-4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК-12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності:

ФК-2. Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняного і світового літературознавства.

ФК-4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.

ФК-6. Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з германської

філології для вирішення професійних завдань.

ФК-8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.

Програмні результати навчання:

ПРН-2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземними мовами; вміти вести іноземною мовою бесіду-діалог наукового характеру, користуватися правилами мовного етикету.

ПРН-6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації, зокрема при перекладі.

ПРН-10. Збирати й систематизувати мовні, літературні, фольклорні факти, інтерпретувати й перекладати тексти різних стилів і жанрів першою та другою мовами; працювати з науковою літературою, визначати суть та характер нерозв'язаних наукових проблем; узагальнювати й класифікувати емпіричний матеріал, вирішувати завдання пошукового та проблемного характеру тощо.

ПРН-11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.

ПРН-12. Дотримуватися правил академічної доброчесності з наголосом на професійну сумлінність та унеможливлення плагіату.

ПРН-14. Створювати, аналізувати й редагувати, а також перекладати тексти різних функціональних стилів та жанрів.

Міждисциплінарні зв'язки

Аналітичне читання та письмо невід'ємні від таких навчальних дисциплін, як-от: «Практичний курс німецької мови», «Практична граматики», «Практична фонетика», «Стилістика німецької мови», «Лексикологія сучасної німецької мови», «Література Німеччини», «Країнознавство», «Теорія та практика перекладу».

Програма курсу

Читання. Магістрант читає з повним розумінням біографічні та професійні дані письменник, його автентичний текст, критично аналізує останній за схемою, використовуючи коментар, пояснення до нових слів, словосполучень або речень та (за необхідності) залучає двомовний словник, одномовний, фразеологічний та синонімічний. Магістрант читає з повним розумінням вправи до змісту тексту та вправи до мовного втілення концепції тексту, тлумачить їх крізь призму головної ідеї автора, критично оцінює вірогідність і переконливість отриманої інформації.

Тексти можуть містити до 10% невідомих слів, про значення яких можна здогадатися з контексту, а також 5% невідомих слів, які не перешкоджають розумінню тексту загалом.

Говоріння. Магістрант уміє логічно представити опис життєвого та творчого шляху автора (за зразком або за допомогою додаткової інформації), уміє чітко і ясно аналізувати текст за схемою та на основі вправ до змісту тексту та його форми. Усні повідомлення, як правило, підготовлені. Їх обсяг не менше 35 фраз.

Магістрант уміє без попередньої підготовки вести бесіду з однією чи кількома особами в контексті певної ситуації спілкування, а також, використовуючи зміст прочитаного, брати участь у обговоренні проблем, висвітлених у тексті, спонтанно реагуючи на зміни мовної поведінки співрозмовника і висловлюючи своє ставлення до предмета дискусії у межах програми мовного матеріалу 4-го і попередніх років навчання. Обсяг висловлювання становить не менше 25 реплік.

Письмо. Магістрант уміє членувати автентичний текст і записати результат у зошит або на дошці, робити записи щодо прочитаного, складати план, анотацію, конспект, доповідь, реферат, писати твори або тексти в особистому стилі. Обсяг творів не менше 40 речень.

Змістові модулі навчальної дисципліни

Тема № 1. Основні стратегії аналізу тексту

Практичні модулі:

1. Особливості аналітичного читання. Письмо.
2. Текст як об'єкт стилістичного аналізу.
3. Стилiстичні фігури та їх характеристика у тексті.
4. Художній текст та його інтерпретація.

Модулі самостійної роботи:

1. Визначити поняття «текст», «художній текст», «образ автора», «інтерпретація».
2. Фігури. Епітет. Оксюморон. Приклади фігур, епітетів, оксюморонів.
3. Художній стиль та його характеристика.

Підсумкова тека:

Аналіз художнього тексту (за вибором).

Тема № 2. Лінгвостилістичний аналіз та інтерпретація тексту

Практичні модулі:

1. Основні напрями інтерпретації тексту.
2. Засоби стилістичної виразності.
3. Художній дискурс (проза).
4. Науковий дискурс.

Модулі самостійної роботи:

1. Уточнити поняття «дискурс», «художній дискурс», «науковий дискурс».
2. Навести приклади засобів стилістичної виразності.
3. Вибрати твір із художнім дискурсом та проаналізувати його за схемою (див. С.М. Іваненко, А.К. Карпусь Лінгвостилістична інтерпретація тексту. Київ: КДЛУ, 1998. С. 6).
4. Аналіз наукового дискурсу (тези або стаття за вибором).

Підсумкова тека:

Складання екзамену.

Методи навчання:

Комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності магістрантів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості майбутнього магістра з іноземної мови з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу й спілкування.

З метою формування професійних компетенцій широко впроваджуються інноваційні методи навчання, що забезпечують комплексне оновлення традиційного педагогічного процесу. При вивченні цього курсу використовують пояснення, розповідь, бесіду, ілюстрування, практичну роботу, дискусію, творчі вправи.

Методи контролю:

Педагогічний контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності і системності, всебічності та професійної спрямованості контролю.

Використовується усний (попередній, повторний) та письмовий (тематичний, модульний, підсумковий семестровий) контроль, що сприяють підвищенню мотивації магістрантів до навчально-пізнавальної діяльності.

Критерії оцінювання навчальних досягнень магістрантів

Екзамен з курсу «Аналітичне читання та письмо (німецька мова)» проводиться у формі відповіді на теоретичне запитання, передбаченого програмою, та виконання практичного завдання – інтерпретація художнього тексту або наукового.

Відмінно (90-100 балів)	Магістрант має глибокі міцні й системні знання з усього практичного курсу «Аналітичне читання та письмо (німецька мова)», може чітко сформулювати дефініції, використовуючи лінгвістичну термінологію, вільно володіє понятійним апаратом. Уміє застосовувати систематизовані теоретичні знання на практиці. Не робить помилок в усній та писемній формах мовлення.
Добре (74-89 балів)	Магістрант інтерпретує текст, але не вміє самостійно мислити, не може вийти за межі теми тексту, робить мовленнєві помилки.
Задовільно (60-73 балів)	Магістрант інтерпретує текст, але його знання мають загальний характер, іноді неаргументовані. Замість чіткого алгоритму аналізу використовує фрагментарну схему. Має суттєві прогалини в поняттєво-термінологічному апараті.
Незадовільно (35-59 балів)	Магістрант має побутові знання з усього курсу. Не володіє предметом аналізу. Не вміє репрезентувати творчу діяльність письменника та інтерпретувати автентичний текст навіть за допомогою опори. Мова невиразна, обмежена, бідна, словниковий запас не дає змогу оформити ідею. Практичні навички не відповідають вимогам вищої школи.
Незадовільно (1-34 балів)	Магістрант має прогалини в знаннях, не володіє програмовим матеріалом, не має навичок інтерпретації тексту, не працював на заняттях або самостійно, не відвідував систематично заняття.

Базова література:

1. Белехова Л.І. Різномасштабне дослідження поетичного мовлення. Херсон: Айлант, 2018. 184 с.
2. Іваненко С.М., Карпусь А.К. Лінгвостилістична інтерпретація тексту. Київ: КДЛУ, 1998. 176 с.
3. Ковбасюк Л. Die SMS-Kommunikation als Gegenstand der germanischen Forschung. *Науковий вісник Херсонського державного університету Серія «Лінгвістика»*: зб. наук. праць. Херсон: Видавництво ХДУ, 2007. Вип. 5. С. 284–287.
4. Крупа М. Лінгвістичний аналіз художнього тексту. Тернопіль: Підручники і посібники, 2005. 416 с.
5. Кухаренко В.А. Інтерпретація художественного тексту. Вінниця: Нова книга, 2004. 272 с.
6. Солдатова С.М. Стилїстика сучасної німецької мови. Херсон: видавництво ХДУ, 2010, 144 с.
7. Сотникова С.І. Деякі питання стилїстики німецької мови. Харків, 2003. 56 с.
8. Тимченко Є.П. Порівняльна стилїстика німецької та української мов. Вінниця: Нова книга, 2006. 238 с.
9. Vogatyrewa N.A. Stilistik der deutschen Gegenwartssprache. Moskau: Akademie, 2005. 336 S.

Допоміжна література:

10. Fleischer W., Michel G., Starke G. Stilistik der deutschen Sprache. Frankfurt am Main: Lang, 1993. 341 S.
11. Metzeltin M., Gardani M. Grammatik als Reflex von kognitiven und pragmatischen Notwendigkeiten. Eine romanistische Perspektive. *Ethnoslavica. Wiener Slawistischer Almanach*. Wien: Otto Sagner Verlag, 2006. S. 155–169.